

До: Конституційного Суду України
01033, м. Київ, вул. Жилианська, 14

Суб'єкт права на Конституційне звернення: **Кравець Ростислав Юрійович**

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ
щодо офіційного тлумачення частини першої статті 214 Кримінального
процесуального Кодексу України

Нормами Закону України «Про Конституційний Суд України» (далі по тексту - Закон), а саме ст. 38, визначені форми звернення до Конституційного Суду України, серед яких, зокрема конституційне звернення.

Відповідно до ч. 1 ст. 42 Закону, конституційне звернення – це письмове клопотання до Конституційного Суду України про необхідність офіційного тлумачення Конституції України та законів України з метою забезпечення реалізації чи захисту конституційних прав та свобод людини і громадянина, а також прав юридичної особи.

Водночас, ст. 94 Закону передбачено, що підставою для конституційного звернення щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є наявність неоднозначного застосування положень Конституції України або законів України судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод.

Таким чином, законодавчо визначено право громадянина на звернення до Конституційного Суду України у разі неоднозначного застосування, у тому числі законів України, якщо це може призвести до порушення його конституційних прав і свобод.

Звертаючись до Конституційного Суду України із даним конституційним зверненням, вважаю, що саме неоднозначне застосування норм ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України може, в подальшому, призвести до грубого порушення моїх конституційних прав і свобод, утвердження яких відповідно до ст. 3 Конституції України, є головним обов'язком держави, оскільки, протиправними відмовами щодо внесення в Єдиний реєстр досудових розслідувань відомостей по заявах та повідомленнях про вчинення кримінальних правопорушень порушуватимуться мої права, як адвоката, при наданні правової допомоги при вирішенні справ у державних органах та судах, передбачених ст.ст. 55, 59 Конституції України.

Згідно з положенням ч. 2 ст. 22 Конституції України, конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані. Це стосується і визначеного ст. 55 Конституції України права на судовий захист.

Отже, зважаючи на те, що завданням Конституційного Суду України відповідно до ст. 2 Закону є гарантування верховенства Конституції України як Основного Закону держави на всій території України, з урахуванням ст. 4 Закону, якою, зокрема визначено, що діяльність Конституційного Суду України ґрунтується, у тому числі на принципах верховенства права, з метою забезпечення реалізації моїх конституційних прав, звертаюся до Конституційного Суду України із даним конституційним зверненням, обґрунтовуючи його наступним.

Норма права, тлумачення якої має бути дано Конституційним Судом України за результатом розгляду даного конституційного звернення:

- частина перша статті 214 Кримінального процесуального кодексу України

Слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення

кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування. Слідчий, який здійснюватиме досудове розслідування, визначається керівником органу досудового розслідування.

Обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні положень ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України

Прийняття «нового» кримінального процесуального законодавства є позитивним рухом держави до демократичних змін і кращих правових традицій.

З прийняттям «нового» Кримінального процесуального кодексу України, що набрав законної сили 20 листопада 2012 року, стадія порушення кримінальної справи стала історією. До цього дана стадія кримінального процесу виступала певним бар'єром між заявою/повідомленням про злочин (в термін до 10 днів) та проведенням досудового слідства.

Кримінальний процесуальний кодекс України кардинально змінив концепцію досудового розслідування та, власне, підхід до здійснення процесуальних дій. Зокрема, скасовано інститут порушення, повернення кримінальної справи на додаткове розслідування.

Після набрання чинності «новим» Кримінальним процесуальним кодексом України, стадія порушення кримінальної справи за «старим» Кримінальним процесуальним кодексом України була замінена інститутом внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань та було впроваджено порядок "автоматичного" початку кримінального провадження за **будь-якою інформацією про кримінальне правопорушення**.

Так, згідно із ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України, слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування.

Слід зазначити, що **Кримінальним процесуальним кодексом України не встановлено обмежень щодо внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань відповідних відомостей**, а тому очевидним є те, що слідчий, прокурор повинні вносити до реєстру всі повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення.

Разом з тим, незважаючи на те, що ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України визначена необхідність внесення всіх повідомлень про вчинене кримінальне правопорушення, склалася стала практика у неоднозначному застосуванні цієї норми.

Наявність неоднозначного застосування положень частини 1 статті 214 Кримінального процесуального кодексу України, що призвело, та в подальшому може призвести до порушення конституційних прав і свобод Суб'єкта права на конституційне звернення, полягає у наступному.

Важливим аспектом процесуальної діяльності органів досудового розслідування є облік кримінальних проваджень, який реалізується шляхом внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомостей щодо руху кримінальних проваджень.

Відповідно до ч. 2 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України, досудове розслідування починається з моменту внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Таким чином, порядок початку досудового розслідування не передбачає так звану дослідчу перевірку заяв та повідомлень про злочини. Отже, заяви і повідомлення про кримінальні правопорушення перевіряються винятково у процесі досудового розслідування. **Заяви та повідомлення про кримінальні правопорушення підлягають обов'язковій реєстрації в Єдиному реєстрі досудових розслідувань.**

Однак, слідчі/прокурори не завжди дотримуються вимог ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України, деякі повідомлення вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочинається розслідування, водночас,

вносити інші повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення слідчі/прокурори не вважають за необхідне.

Звісно, в подальшому, така бездіяльність слідчих/прокурорів оскаржується в судовому порядку на підставі ч. 1 ст. 303 Кримінального процесуального кодексу України, однак, знову ж таки, вражає позиція судів у застосування ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України.

1. У деяких випадках суди України задовольняють скарги на бездіяльність слідчого або прокурора щодо невнесення відомостей до ЄРДР протягом 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення.

Нижче наводимо кілька рішень (ухвал) суду, якими задоволено такі скарги:

• Слідчий суддя Шевченківського районного суду м. Києва Хардіна О.П. у своїй ухвалі від 12 квітня 2016 року, №761/13416/16-к (<http://www.revestr.court.gov.ua/Review/57264567>) встановила наступне:

«...Статтею 214 КПК України передбачено, що слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування. Слідчий, який здійснюватиме досудове розслідування, визначається керівником органу досудового розслідування.

Проте, вказані вимоги керівником органу досудового розслідування не виконані, не визначений слідчий, який здійснюватиме досудове розслідування, безпідставно не внесені відповідні відомості про кримінальне правопорушення, отримані із заяви ОСОБА_2 від 14.03.2016 року, до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Висновок в листі від 23 березня 2016 року за підписом керівника органу досудового розслідування про недостатність підстав для внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань, відповідно до ч. 2 ст. 214 КПК України, є передчасним, а бездіяльність службових осіб органу досудового розслідування протирічить положенням ч. 1 ст. 214 КПК України.

Таким чином, доводи скарги адвоката щодо невнесення органом досудового розслідування відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань - є обґрунтованими, не спростовані органом досудового розслідування, у зв'язку з чим скарга підлягає задоволенню...».

Ухвалою було зобов'язано слідчого Шевченківського управління поліції ГУ Національної поліції в м. Києві внести відомості про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

• Слідчий суддя Шевченківського районного суду м. Києва Маліновська В.М. у своїй ухвалі від 16 травня 2016 року, №761/8680/16-к (<http://www.revestr.court.gov.ua/Review/57855146>) встановила наступне:

«...Відповідно до ч. 1 ст. 214 КПК України слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування. Слідчий, який здійснюватиме досудове розслідування, визначається керівником органу досудового розслідування.

Слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, зобов'язані прийняти та зареєструвати таку заяву чи повідомлення. Відмова у прийнятті та реєстрації заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення не допускається (ч.4 ст.214КПК України).

За ч. 5 ст. 214 КПК України до Єдиного реєстру досудових розслідувань вносяться, зокрема, відомості про короткий виклад обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення.

Крім того, відповідно до п. 2.1 Розділу II Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань (затв. Наказом ГПУ від 17.08.2012 №69) облік кримінальних правопорушень, в тому числі за заявами, повідомленнями, які надійшли прокурору, здійснюється за дорученням керівника прокуратури шляхом внесення до Реєстру відомостей, визначених ч.5 ст.214 КПК України.

Згідно з п. 1 ч. 1 ст. 303 КПК України на досудовому провадженні можуть бути оскаржені такі рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора: бездіяльність слідчого, прокурора, яка полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань після отримання заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення, у неповерненні тимчасово вилученого майна згідно з вимогами статті 169 цього Кодексу, а також у нездійсненні інших процесуальних дій, які він зобов'язаний вчинити у визначений цим Кодексом строк, - заявником, потерпілим, його представником чи законним представником, підозрюваним, його захисником чи законним представником, представником юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, володільцем тимчасово вилученого майна.

Наявними у матеріалах справи документами підтверджується, що заяву про вчинення кримінального правопорушення, в якій зазначались обставини щодо вчинення членами Вищої ради юстиції кримінальних правопорушень, передбачених ст.361, ст.364 КК України, датовану 26.02.2016р., адвокатом ОСОБА_1 було направлено прокурору Київської місцевої прокуратури №10 рекомендованим листом 29.02.2016р. та отримано уповноваженою особою 02.03.2016р. (а.с. 16-21).

Отже, отримання заяви, яка є повідомленням про кримінальне правопорушення, зобов'язувало прокурора Київської місцевої прокуратури №10 забезпечити внесення необхідних відомостей до ЄРДР.

Разом з тим, на час розгляду слідчим суддею скарги ОСОБА_1 дані про результати розгляду його заяви про вчинення кримінального правопорушення, датованої 26.02.2016р., відсутні і до ЄРДР відомості, викладені в заяві, не внесені.

Уповноважена особа Київської місцевої прокуратури №10 до суду не з'явилась, жодних доказів, які б спростовували доводи скарги до суду не надходило.

Таким чином, слідчий суддя приходять до висновку, що станом на 18.05.2016р. питання щодо внесення відомостей за заявою ОСОБА_1 про вчинення кримінального правопорушення від 26.02.2016р. до ЄРДР прокурором відповідно до ст.214КПК України не вирішено, а тому скарга підлягає задоволенню шляхом зобов'язання прокурора Київської місцевої прокуратури №10 внести відомості за вказаною заявою до ЄРДР, розпочати досудове розслідування та повідомити заявника...».

Вказаною ухвалою також задоволено скаргу, зобов'язано прокурора Київської місцевої прокуратури №10 в порядку ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України внести до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомості щодо вчинення членами Вищої ради юстиції кримінальних правопорушень, передбачених ст.ст. 361, 364 Кримінального кодексу України, розпочати досудове розслідування.

• Слідчий суддя Шевченківського районного суду м. Києва Мелешак О.В. у своїй ухвалі від 16 лютого 2016 року, №761/3754/16-к (<http://www.revestr.court.gov.ua/Review/55834308>) встановила наступне:

«...Частиною 1 статті 214 КПК на слідчого покладений обов'язок у строк, що не перевищує 24 годин після подання заяви про вчинення кримінального правопорушення, внести відповідні відомості до ЄРДР та розпочати розслідування. Згідно з положеннями ч.2 зазначеної статті досудове розслідування розпочинається з моменту внесення відомостей до ЄРДР.

З поданої скарги вбачається, що ОСОБА_1 повідомив про вчинене кримінальне правопорушення, дав свою кримінально-правову оцінку зазначеному діянню, вказану заяву було прийнято 30.01.2016. Зазначене свідчить, що заява ОСОБА_1 є

повідомленням про кримінальне правопорушення, що зобов'язувало слідчого внести необхідні відомості до ЄРДР та розпочати досудове розслідування.

Ухилення від виконання вказаного обов'язку свідчить про бездіяльність слідчого органу досудового розслідування.

Разом з тим, заява ОСОБА_1 до ЄРДР не внесена, зазначене протилежною стороною не спростоване.

Під час досудового розслідування відповідно до положень ч.1 ст.303 КПК України заявником може бути оскаржена бездіяльність слідчого, яка полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР.

Приймаючи до уваги, що із скаргою до суду звернулась особа, якій надано відповідне право, викладені нею обставини свідчать про протиправну бездіяльність органу досудового розслідування, скарга підлягає задоволенню.

Відповідно до п.2.1 Положення облік кримінальних правопорушень, у т.ч. за заявами, які надійшли до органу досудового розслідування, здійснюється за дорученням його керівника шляхом внесення до ЄРДР відомостей, визначених ч.5 ст.214 КПК...».

Ухвалою було зобов'язано уповноважену особу Шевченківського УП ГУНП у м. Києві внести до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомості про вчинене кримінальне правопорушення та розпочати досудове розслідування.

• Слідчий суддя Шевченківського районного суду м. Києва Голуб О.А. у своїй ухвалі від 15 березня 2016 року, №761/9061/16-к (<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/56502233>) встановила наступне:

«...Так, у відповідності до ч.1 ст. 214 КПК України прокурор, слідчий невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування.

Отже, як вбачається з долучених до скарги матеріалів, а саме з копії заяви про вчинення кримінального правопорушення, канцелярією Шевченківського УП ГУНП України 03.03.2016 року було прийнято заяву ОСОБА_2 за вх. №Б-1168 03.03.2016 року.

На день розгляду скарги суб'єктом оскарження не спростовані доводи скарги адвоката з приводу невнесення відомостей про кримінальне правопорушення згідно повідомлення про вчинення кримінального правопорушення від 03.03.2016 року.

У зв'язку з наведеним вище, скаргу слід задовольнити та зобов'язати слідчого внести відомості про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань за заявою ОСОБА_2 від 03.03.2016 року...».

Знову ж таки, вищевказаною ухвалою також задоволено скаргу, зобов'язано уповноважених службових осіб Шевченківського УП ГУНП України в м. Києві вчинити певну дію, а саме: внести відомості про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, що містяться в заяві про вчинення кримінального правопорушення.

Слідчий суддя Шевченківського районного суду м. Києва Литвинова І.В. у своїй ухвалі від 12 лютого 2016 року, №757/5270/16-к (<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/55834555>) встановила наступне:

«...Згідно з ч. 1 ст. 214 КПК України, слідчий, прокурор, невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до ЄРДР та розпочати розслідування.

За змістом цієї норми, обов'язок прийняти та зареєструвати заяву або повідомлення про кримінальні правопорушення покладено на слідчого,

прокурора та інших службових осіб, що уповноважені на їх прийняття. Відмова у прийнятті та реєстрації заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення не допускається, незалежно від того, чи відносяться розслідування фактів про повідомлені кримінальні правопорушення до територіальної юрисдикції або процесуальної компетенції органу, до якого надійшла заява чи повідомлення.

Закон не покладає на заявника обов'язок з достовірністю наводити у заяві чи повідомленні про кримінальне правопорушення усі елементи складу злочину, достатньо даних про об'єктивні ознаки злочину.

Як вбачається з наданих суду матеріалів, процесуальне рішення за заявою від 01.02.2016 про можливе вчинення кримінального правопорушення, всупереч положенням ст. 214 КПК України, не прийнято та заявнику не надано документу, що підтверджує прийняття та реєстрацію заяви в ЄРДР.

За таких обставин, а також враховуючи, що розгляд справи у відповідності до положень ст. 22 КПК України відбувається на засадах змагальності, суд вважає наявними підстави для задоволення скарги...».

Вказаною ухвалою зобов'язано компетентних посадових осіб Генеральної прокуратури України внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування щодо відомостей із заяви про кримінальне правопорушення, що зареєстрована у приймальні громадян прокуратури, надати заявнику документ, що підтверджує прийняття і реєстрацію заяви.

2. Водночас, в інших випадках суди відмовляють у задоволенні скарги на бездіяльність слідчого або прокурора щодо невнесення відомостей до ЄРДР протягом 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення. Підставою відмови у задоволенні скарг є, зокрема відсутність достатніх відомостей про кримінальне правопорушення.

Нижче наводимо кілька рішень (ухвал) суду, якими відмовлено в задоволенні таких скарг.

• Слідчий суддя Печерського районного суду м. Києва в своїй ухвалі від 31 березня 2016 року, №757/147/16-к (<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/57302851>) встановив наступне:

«...Згідно з п. 3.6, п. 3.8 вищевказаної Інструкції заяви, повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення, що надійшли на розгляд Генеральної прокуратури України, направляються для здійснення досудового розслідування з дотриманням територіального принципу до прокуратури відповідного рівня.

Таким чином, дії Генеральної прокуратури України в частині направлення заяви ОСОБА_1 до прокуратури м. Києва відповідають вимогам діючого законодавства та виключають бездіяльність Генеральної прокуратури України.

Крім того, відповідно до ч. 1 ст. 2 КК України, підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад злочину, передбаченого цим Кодексом.

За змістом положень ч. 1 ст. 214 КПК України та ст. 2 КК України, реєстрації в ЄРДР підлягають не будь-які заяви чи повідомлення, а лише ті з них, які містять достатні відомості про кримінальне правопорушення.

Підставами вважати заяву чи повідомлення саме про злочин є наявність в таких заявах або повідомленнях об'єктивних даних, які дійсно свідчать про ознаки злочину. Такими даними є фактичне існування доказів, що підтверджують реальність конкретної події злочину (час, місце, спосіб та інші обставини вчинення злочину). Якщо у заявах чи повідомленнях таких даних немає, то вони не можуть вважатися такими, які мають бути обов'язково внесені до ЄРДР.

Прокуратура м. Києва як орган, на розгляді якого знаходиться заява ОСОБА_1, має визначитися чи містить вона достатні відомості про можливе вчинення суддею Господарського суду м. Києва ОСОБА_2 кримінальних правопорушень, і, в залежності від встановленого, прийняти рішення про подальший рух вказаної заяви...».

Вказаною ухвалою відмовлено у задоволенні скарги на бездіяльність уповноважених осіб Генеральної прокуратури України, яка полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань після отримання повідомлення про кримінальне правопорушення.

• Слідчий суддя Печерського районного суду м. Києва в своїй ухвалі від 01 лютого 2016 року, №757/49208/15-к (<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/55879604>) встановив наступне:

«...За змістом положень ч. 1 ст. 214 КПК України та ст. 2 КК України, реєстрації в ЄРДР підлягають не будь-які заяви чи повідомлення, а лише ті з них, які містять достатні відомості про кримінальне правопорушення.

Підставами вважати заяву чи повідомлення саме про злочин є наявність в таких заявах або повідомленнях об'єктивних даних, які дійсно свідчать про ознаки злочину. Такими даними є фактичне існування доказів, що підтверджують реальність конкретної події злочину (час, місце, спосіб та інші обставини вчинення злочину). Якщо у заявах чи повідомленнях таких даних немає, то вони не можуть вважатися такими, які мають бути обов'язково внесені до ЄРДР.

Прокуратура м. Києва як орган, на розгляді якого знаходиться заява адвоката ОСОБА_1 від 11.12.2015 р., має визначитися чи містить вона достатні відомості про можливе вчинення кримінальних правопорушень, і, в залежності від встановленого, прийняти рішення про подальший рух вказаної заяви...».

Вказаною ухвалою у задоволенні скарги на бездіяльність уповноважених осіб Генеральної прокуратури України, яка полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань після отримання повідомлення про кримінальне правопорушення, відмовлено.

• Слідчий суддя Печерського районного суду м. Києва в своїй ухвалі від 22 березня 2016 року, №757/2091/16-к (<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/57905122>) встановив наступне:

«...До ЄРДР, зокрема, має бути внесено короткий виклад обставин про вчинення кримінального правопорушення, наведених потерпілим, заявником чи виявлених з іншого джерела (ч. 5 ст. 214 КПК України).

Відповідно до ч. 1 ст. 2 КК України, підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад злочину, передбаченого цим Кодексом.

Таким чином, реєстрації в ЄРДР підлягають лише ті заяви чи повідомленні, які містять достатні відомості про кримінальне правопорушення.

Підставами вважати заяву чи повідомлення саме про злочин, окрім наведення тієї чи іншої статті кримінального закону, є обов'язкова наявність в таких заявах або повідомленнях об'єктивних даних, які дійсно свідчать про ознаки злочину. Такими даними є фактичне існування доказів, що підтверджують реальність конкретної події злочину (час, місце, спосіб та інші обставини вчинення злочину). Якщо у заявах чи повідомленнях таких даних немає, то вони не можуть вважатися такими, які мають бути обов'язково внесені до ЄРДР...».

Вказаною ухвалою також відмовлено у задоволенні скарги на бездіяльність, яка полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

• Слідчий суддя Деснянського районного суду м. Києва в своїй ухвалі від 14 квітня 2016 року, №754/4566/16-к (<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/57905122>) встановив наступне:

«...Положення ст. 214 КПК України перебувають у взаємозв'язку з ч. 1 ст. 2 КК України, згідно з якою підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад злочину, передбаченого цим Кодексом, і саме тому фактичні дані, які вказують на ознаки складу злочину -

кримінального правопорушення, мають бути критерієм внесення його до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Зазначені положення кримінального процесуального закону та закону про кримінальну відповідальність свідчать про те, що реєстрації в Єдиному реєстрі досудових розслідувань підлягають не будь-які заяви чи повідомлення, а лише ті з них, які містять достатні відомості про кримінальне правопорушення.

Підставами вважати заяву чи повідомлення саме про кримінальне правопорушення є наявність в таких заявах або повідомленнях об'єктивних даних, які дійсно свідчать про ознаки конкретного кримінального правопорушення. Такими даними є фактичне існування доказів, що підтверджують реальність конкретної події кримінального правопорушення. Якщо у заявах чи повідомленнях таких даних немає, то вони не можуть вважатися такими, які мають бути обов'язково внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань...».

Вказаною ухвалою також відмовлено у задоволенні скарги на бездіяльність посадових осіб Деснянського УП ГУНП в м. Києві щодо невнесення відомостей про кримінальне правопорушення в ЄРДР.

3. Також, існує третій варіант застосування судами норм ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України, а саме шляхом зобов'язання розглянути заяву на предмет наявності підстав щодо внесення відомостей за заявою до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Нижче наводимо кілька рішень (ухвал) суду, в яких суд дійшов саме такого висновку.

• Слідчий суддя Печерського районного суду м. Києва в своїй ухвалі від 05 квітня 2016 року, №757/12106/16-к (<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/57554734>) встановив наступне:

«...Вичерпний перелік рішень, дій чи бездіяльності слідчого або прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування, визначений ч. 1 ст. 303 КПК України. Зокрема, у відповідності до п. 1 ч. 1 ст. 303 КПК України, на досудовому провадженні можуть бути оскаржені бездіяльність слідчого, прокурора, яка полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Виходячи зі змісту ч. 1 ст. 214 КПК України бездіяльність слідчого, прокурора щодо невнесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і є предметом оскарження в порядку ст. 303 КПК України, полягає у невнесенні вказаними особами відповідних відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань впродовж 24 години після отримання заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення.

Згідно ч. 4 ст. 214 КПК України, слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, зобов'язані прийняти та зареєструвати таку заяву чи повідомлення.

Цього у провадженні зроблено не було.

За таких обставин, а також враховуючи, що розгляд справи у відповідності до положень ст. 22 КПК України відбувається на засадах змагальності, тоді як суб'єкт бездіяльності не представив слідчому судді відомостей щодо виконання вимог ст. 214 КПК України, вважаю наявними підстави для зобов'язання уповноважених осіб Генеральної прокуратури України розглянути заяву ОСОБА_1 (вх.. № 26 від 14.03.2016 р.) на предмет наявності підстав щодо внесення відомостей за цією заявою до Єдиного реєстру досудових розслідувань в порядку ст. 214 КПК України....».

Слідчий суддя Печерського районного суду м. Києва в своїй ухвалі від 19 травня 2016 року, №757/17505/16-к (<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/57877192>) встановив наступне:

«...Згідно ч. 4 ст. 214 КПК України, слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, зобов'язані прийняти та зареєструвати таку заяву чи повідомлення.

Зі змісту ст. 214 КПК України, після отримання заяви чи повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення, у слідчого, прокурора виникає обов'язок розглянути заяву в порядку та строки, передбачені ст.214 КПК України.

Цього у провадженні зроблено не було.

За таких обставин, а також враховуючи, що розгляд справи у відповідності до положень ст. 22 КПК України відбувається на засадах змагальності, тоді як суб'єкт оскарження не представив слідчому судді відомостей щодо дотримання ст. 214 КПК України, вважаю наявними підстави для зобов'язання уповноважених осіб прокуратури м. Києва розглянути заяву ОСОБА_1 в порядку та строки, передбачені ст.214 КПК України...».

Таким чином, з викладеного вбачається, що існує неоднозначне застосування норм ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України, а саме:

- **позиція судів щодо необхідності внесення** до Єдиного реєстру досудових розслідувань необхідних відомостей не пізніше 24 годин після подання повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення;
- **позиція судів щодо необхідності внесення** до Єдиного реєстру досудових розслідувань необхідних відомостей не пізніше 24 годин після подання повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення **лише у разі наявності обґрунтованих підстав** вважати, що відомості, викладені у повідомленні, містять ознаки кримінального правопорушення;
- **позиція судів щодо зобов'язання** уповноважених осіб перевірити, чи наявні підстави для внесення повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення.

Отже, вважаю, що існує необхідність у офіційному тлумаченні Конституційним Судом України норм ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України.

Водночас, якщо Конституційний Суд України дійде висновку про відмову у відкритті провадження, суди продовжуватимуть неоднозначно застосовувати ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України, що може призвести до порушення моїх конституційних прав, як Суб'єкта звернення до конституційного суду, так і інших громадян України.

Статтею 13 Закону визначені повноваження Конституційного Суду України, серед яких, зокрема зазначено, що **Конституційний Суд України приймає рішення** та дає висновки у справах **щодо офіційного тлумачення Конституції та законів України** (п. 4 ч. 1 ст. 13 Закону).

Відповідно до ст. 61 Закону, Конституційний Суд України за результатами розгляду справ щодо конституційності законів та інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України приймає рішення.

Водночас, ст. 94 Закону визначено, що **підставою для конституційного звернення** щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є **наявність неоднозначного застосування положень Конституції України або законів України судами України**, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод.

Відповідно до **ч. 1 ст. 2 Кримінального процесуального кодексу України**, завданнями кримінального провадження є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив

кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура.

Досить часто працівники правоохоронних органів, всупереч положенням ч. 3 ст. 214 КПК України, здійснюють досудове розслідування до внесення відомостей по заявах чи повідомленнях про кримінальні правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань або без такого внесення, передчасно та безпідставно роблять висновок про відсутність в діянні складу злочину.

В той же час, згідно **ст. 68 Конституція України**, кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей.

Згідно **ст. 55 Конституції України**, права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна. Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Вважаю, що наведені вище рішення судів свідчать про неоднозначне застосування положень частини 1 статті 214 Кримінального процесуального кодексу України, що, в подальшому, може призвести до порушення моїх конституційних прав і свобод.

У ст. 24 і п. 2 ч. 3 ст. 129 Конституції України, яка має найвищу юридичну силу, закріплено демократично-правовий принцип «всі рівні перед законом і судом». Він міститься і в ст. ст. 5, 10 ЦПК України. Очевидно, що рівність перед судом означає не просто рівний правовий статус всіх учасників процесу, що виступають в однакових правових ролях, не лише створення рівних прав та можливостей для сторін при відстоюванні своїх інтересів у судовому засіданні, але й однакове ставлення суду до вирішення схожих за своїм змістом справ.

Враховуючи, що офіційним тлумаченням вважається діяльність компетентного органу державної влади щодо з'ясування і роз'яснення волі законодавця, матеріалізованої в нормі права, керуючись Законом України «Про Конституційний Суд України», -

ПРОШУ:

1. Здійснити офіційне тлумачення ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України, зокрема роз'яснивши, чи передбачає воля законодавця, матеріалізована в даній нормі права, що всі заяви, повідомлення про кримінальні правопорушення підлягають внесенню до ЄРДР протягом 24 годин після їх подання.

2. Здійснити офіційне тлумачення ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України, зокрема роз'яснивши, чи передбачає воля законодавця, матеріалізована в даній нормі права, існування ситуацій, коли відомості по таким заявам не підлягають внесенню до ЄРДР протягом 24 годин після їх подання.

3. Здійснити офіційне тлумачення ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України, зокрема роз'яснивши, в яких саме ситуаціях воля законодавця, матеріалізована в даній нормі права, передбачає відсутність обов'язку внесення відомостей по таким заявам до ЄРДР протягом 24 годин після їх подання.

4. Здійснити офіційне тлумачення ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України, зокрема роз'яснивши, чи передбачає воля законодавця, матеріалізована в даній нормі права, відсутність обов'язку внесення відомостей по таким заявам до ЄРДР протягом 24 годин після їх подання слідчим або прокурором, якому надійшла така заява, з подальшим направленням її до іншого уповноваженого органу.

Додатки:

1. Докази наявності права на конституційне звернення, а саме:

- копія паспорта громадянина України;
- копія свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю.

2. Докази неоднозначного застосування норм законодавства судами України:

- копія ухвали Шевченківського районного суду м. Києва від 12.04.2016 у справі №761/13416/16-к;
- копія ухвали Шевченківського районного суду м. Києва від 18.05.2016 у справі №761/8680/16-к;
- копія ухвали Шевченківського районного суду м. Києва від 16.02.2016 у справі №761/2066/16-к;
- копія ухвали Шевченківського районного суду м. Києва від 15.03.2016 у справі №761/9061/16-к;
- копія ухвали Печерського районного суду м. Києва від 12.02.2016 у справі №757/5270/16-к;
- копія ухвали Печерського районного суду м. Києва від 31.03.2016 у справі №757/147/16-к;
- копія ухвали Печерського районного суду м. Києва від 01.02.2016 у справі №757/49208/15-к;
- копія ухвали Печерського районного суду м. Києва від 22.03.2016 у справі №757/2091/16-к;
- копія ухвали Деснянського районного суду м. Києва від 14.04.2016 у справі №754/4566/16-к;
- копія ухвали Печерського районного суду м. Києва від 05.04.2016 у справі №757/10101/16-к;
- копія ухвали Печерського районного суду м. Києва від 19.05.2016 у справі №757/17506/16-к

3. Додаткові документи і матеріали, а саме:

- дві додаткові копії конституційного звернення з додатками.

**Суб'єкт права на
конституційне звернення**

/Р.Ю. Кравець